

Analiza impactului la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea proiectului de lege privind modificarea unor acte normative
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Subdiviziunea:	Direcția politici ocupaționale și de reglementare a migrației forței de muncă
Persoana responsabilă și datele de contact:	Viorica Fochim, tel.: 022 26 21 36 e-mail: viorica.fochim@social.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
<p>Efectele crizei pandemice, caracterizate prin lipsa veniturilor salariale, pierderea locurilor de muncă și posibilități reduse de încadrare pe piața muncii au dus la o destabilizare a situației pe piața forței de muncă, în așa fel încât, în anul 2020 a avut loc o creștere a numărului persoanelor înregistrate cu statut de șomer la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă (ANOFM) - 50, 2 mii șomeri, cu cca 32, 2% mai mulți comparativ cu anul 2019.</p> <p>În acest sens, măsurile de ocupare prevăzute prin Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj constituie un instrument pentru susținerea șomerilor și agenților economici în eventuale consecințe cauzate de pandemia Covid-19, suplimentar la altele măsuri de sprijin aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.316/2021 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a angajaților și salariaților în condițiile aplicării măsurilor de restricție pe perioada pandemiei de COVID – 19.</p> <p>Așadar, prin modificările propuse la Legea nr.105/2018 se dorește soluționarea următoarelor probleme:</p> <ul style="list-style-type: none"> - existența unor bariere ce țin de accesarea de către șomeri a măsurilor active de ocupare și acordarea ajutorului de șomaj (persoane cu dizabilități, persoanele aflate în șomaj urmare a reducerii statelor de personal) și probleme ce țin de gestionarea organizatorică a măsurii de formare profesională a șomerilor; - lipsa de reglementări ce țin de modul de finanțare de către ANOFM a cheltuielilor legate de recunoașterea competențelor obținute de către șomeri în contexte de educație non-formală și informală; - atractivitatea scăzută a măsurilor de subvenționare pentru crearea și adaptarea locului de muncă pentru persoanele cu dizabilități; - acces redus a șomerilor/angajatorilor la măsura de subvenționare a costului afacerii proprii inițiate de șomeri/creării locurilor de muncă în mediul rural în baza proiectelor de inițiative locale; - regimul fiscal aplicabil veniturilor din indemnizațiile acordate prin măsura de stimulare a mobilității forței de muncă, demotivează șomerii de a aplica la această măsură; - procedura birocratică de obținere/perfectare/reperfectare a licenței de activitate legată de plasarea în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova; - existența unor bariere la înregistrarea beneficiarului străin în calitate de angajator direct. <p>Prin efectuarea Analizei Impactului de Reglementare, ne propunem să analizăm cauzele de apariție a acestor probleme și să identificăm soluții care să contribuie la sporirea accesului la măsuri de către șomeri și gradului de interes din partea angajatorilor pentru mecanismele de subvenționare a locurilor de muncă, precum și îmbunătățirea activității agențiilor private.</p>	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
1. Existența unor bariere ce țin de accesarea de către șomeri a măsurilor active de	

ocupare și acordare a ajutorului de șomaj (persoane cu dizabilități, persoanele aflate în șomaj urmare a reducerii statelor de personal) și probleme ce țin de gestionarea organizatorică a măsurii de formare profesională a șomerilor.

Conform art.20 a Legii nr.105/2018, șomerii se înregistrează cu statut de șomer în baza uneia dintre cele 3 opțiuni, precum: domiciliu/reședința sau locul de trai. În acest context, aplicarea în continuare a prevederilor ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru cazare și transport sunt nevalabile în condițiile noi statuate de Lege pe de o parte și complicat de justificat de către șomeri și gestionat din punct de vedere administrativ, pe de altă parte (exemplu lipsa contractului de locațiune a locuinței, insuficiența resurselor umane în cadrul ANOFM). Această situație contribuie la planificarea și organizarea unui număr mai mic de cursuri de formare profesională pentru șomeri.

Prin proiect se propune majorarea cuantumului bursei acordate șomerilor înmatriculați la cursuri de formare profesională de la 15% la 45% din salariul mediu lunar pentru anul precedent, pe de o parte, și abrogarea prevederilor ce țin de acoperirea de către ANOFM a costurilor de cazare și transport pentru șomeri pe perioada instruirii, pe de altă parte.

Conform art.20 a Legii nr.105/2018, persoanele cu dizabilități în prezent pot fi înregistrați cu statut de șomer doar în cazul în care au recomandări de muncă. Această prevedere se consideră a fi discriminatorie și limitează accesul acestor categorii la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă. Proiectul propune excluderea acestor prevederi discriminatorii cu scopul sporirii accesului persoanelor cu dizabilități la piața muncii.

Conform prevederilor art. 44 din Legea vizată, șomerii care au încetat activitatea de muncă ca urmare a lichidării unității și reducerii statelor de personal beneficiază de ajutor de șomaj după expirarea a 3 luni calendaristice de la data concedierii, precum și nu pot fi înregistrați cu statut de șomer, deoarece primesc indemnizații de eliberare din serviciu. Astfel, la acordarea dreptului la ajutorul de șomaj, persoanele care beneficiază de indemnizații de eliberare din serviciu li se încalcă dreptul de a beneficia de ajutor de șomaj, cât și de serviciile prestate de ANOFM. Proiectul propune excluderea acestei norme, considerate a fi discriminatorii.

2. Lipsa de reglementări ce țin de modul de finanțare de către ANOFM a cheltuielilor legate de recunoașterea competențelor obținute de către șomeri în contexte de educație non-formală și informală.

Conform art. 35 al Legii nr.105/2018, șomerii pot beneficia gratuit de certificarea cunoștințelor și a competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală. În lipsa mecanismului de reglementare a modului de finanțare a acestei măsuri, pînă în anul 2021, nici un șomer nu a beneficiat de această măsură.

Începînd cu anul curent, ANOFM a inițiat procesul de pilotare a măsurii date, iar urmare a pilotării măsurii - 27 șomeri au beneficiat de certificarea cunoștințelor și a competențelor dobândite în contexte de educație nonformală și informală. Această situație afectează șomerii, persoanele revenite de peste hotare, care dețin competențe obținute în context de educație non formală.

Prin proiect se propune reglementarea mecanismului de aplicare a art.35 din Lege printr-o procedură separată.

3. Atractivitatea scăzută a măsurilor de subvenționare a locurilor de muncă pentru unele categorii de șomeri și existența cazurilor de abuz din partea angajatorilor.

Conform indicatorilor stabiliți în anul 2021 pentru implementarea măsurii de subvenționare a locurilor de muncă au fost planificate 465 de subvenții. Respectiv, în 12 luni ale anului 2021 - 382 șomeri au fost angajați în rezultatul subvenționării locurilor de muncă, dintre care 167 femei. Prin urmare, constatăm un grad scăzut al interesului angajatorilor față de mecanismele de subvenționare prevăzute de Legea vizată.

Constatăm că o cauză esențială a interesului scăzut sunt termenii rigizi, ceea ce prespune demotivarea beneficiarilor de a aplica la această măsură, precum și favorizarea creării unor

situații de abuz de subvenție din partea angajatorilor. Ca rezultat, rămîne nevalorificat bugetul alocat pentru această măsură, pe de o parte, iar pe de altă parte, categoriile vulnerabile rămîn în afara pieței muncii. Prin proiect se propune schimbarea termenilor de menținere obligatorie a raporturilor de muncă cu persoanele angajate urmare a subvenționării.

4. Atractivitatea scăzută a măsurilor de subvenționare pentru crearea și adaptarea locului de muncă pentru persoanele cu dizabilități.

Conform Legii nr.105/2018, angajatorii care angajează șomeri cu dizabilități pe o perioadă nedeterminată sau determinată, cu o durată de cel puțin 18 luni, i se compensează cheltuielile privind adaptarea locului de muncă pe care urmează să-l păstreze timp de 12 luni, termen considerat exagerat de îndelungat. Astfel, pentru anul 2021 a fost planificată acordarea a 10 subvenții angajatorilor și angajarea a 10 persoane cu dizabilități. În realitate, au fost acordate doar 3 subvenții cu angajarea a 3 șomeri. Motivele sunt interesul scăzut al angajatorilor pentru această măsură și termenul obligatoriu de menținere a raporturilor de muncă cu persoana cu dizabilități (18 luni). Proiectul propune reducerea acestui termen pînă la 12 luni. În consecință, numărul crescut a șomerilor din categoria celor vulnerabili impune necesități de identificare a soluțiilor de stimulare a agenților economici de a aplica la mecanismile de subvenționare oferite de stat pentru angajarea șomerilor și crearea locurilor de muncă.

Problema descrisă mai sus afectează atît angajatorii, cît și persoanele cu dizabilități, care întîmpină dificultăți la angajarea în cîmpul muncii.

5. Acces redus a șomerilor/angajatorilor la măsura de subvenționare a costului afacerii proprii inițiate de șomeri/ creării locurilor de muncă în mediul rural în baza proiectelor de inițiative locale.

La moment conform art.39 din Legea nr.105/2018, ANOFM subvenționează cheltuielile necesare pentru inițierea unei afaceri prin compensarea a 50% din cheltuielile prevăzute în planul de afaceri prezentat de șomer. Implementarea măsurii date a startat în anul curent fiind depuse 10 cereri pentru subvenționarea afacerii, dintre care 6 angajatori s-au constatat eligibili pentru a beneficia de subvenție pentru inițierea propriei afaceri, fiind create 6 locuri de muncă.

Valoarea medie a proiectelor a constituit suma de 163137,5 lei, dintre care suma contribuției proprii a constituit în mediu – 82375 lei. Dat fiind, vulnerabilitatea șomerilor (lipsa unui venit propriu), aceștia au raportat dificilă identificarea mijloacelor financiare proprii pentru cofinanțarea afacerii. Prin proiect se propune acoperirea de către ANOFM a 100% din costul afacerii, ceea ce presupune majorarea plafonului subvenției de la 10 salarii medii pe economie la 20 salarii medii pe economie.

De asemenea, în anul 2021 au fost finanțate 7 proiecte de inițiative locale, cu subvenționarea cheltuielilor de 166448 lei pentru un proiect, suma contribuției constituind în mediu – 85373 lei. Proiectele subvenționate se axau pe activități din agricultură, industria ușoară, servicii, agrement etc.

Urmare a monitorizării măsurii date, s-a constatat cuantumul mic al subvenției acordate în raport cu estimarea cheltuielilor, conform Planului de afaceri. În acest sens, măsura de suport existentă nu poate fi considerată complet adaptată la realitate pentru a contribui în plină măsură la soluționarea problemelor pe piața muncii în mediul rural. Prin proiect se propune majorarea plafonului subvenției de la 10 salarii medii pe economie la 20 salarii medii pe economie.

Problema descrisă mai sus afectează șomerii, care doresc să inițieze o afacere proprie și angajatorii din mediul rural care doresc să creeze locuri de muncă.

7. Regimul fiscal aplicabil veniturilor din indemnizațiile acordate prin măsura de stimulare a mobilității forței de muncă, demotivează șomerii de a aplica la această măsură:

Urmare a implementării Legii nr.105/ 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de

muncă și asigurare de șomaj s-a constatat necesitatea schimbării regimul fiscal aplicat indemnizațiilor acordate șomerilor prin măsura de stimulare a mobilității forței de muncă.

Actualmente, conform Legii nr.105/ 2018 unica plată care nu se impozitează este bursa oferită șomerilor direcționați la măsura formare profesională.

Conform Codului fiscal al Republicii Moldova Nr.1163/ 1997 sursele de venit care nu se încadrează în prevederile art.20 Sursele de venit neimpozabile reprezintă surse de venit impozabile. Prin urmare, indemnizațiile stipulate în art.41 alineatul (1) din Legea nr.105/ 2018 sunt la moment de natură impozabilă, întrucât reprezintă o sursă de venit obținută de la stat.

Problema descrisă mai sus afectează șomerii, care doresc să aplice la măsura dată și să se încadreze în câmpul muncii.

8. Procedura birocratică de obținere/perfectare/reperfectare a licenței de activitate legată de plasarea în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova.

Urmare a implementării Legii nr.105/ 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj s-a constatat că, procedura de obținere a licenței de activitate pentru agențiile private de plasare în câmpul muncii în străinătate, conține reglementări ce pot fi considerate birocratice, ceea ce afectează agențiile private și intenția lor de activa cu respectarea prevederilor legale, dar și persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă de a beneficia de servicii de angajare peste hotare fără riscuri de a fi plasați la un loc de muncă necorespunzător sau de a fi exploatați prin muncă.

Acest fapt a fost exprimat de reprezentanții agențiilor private, inclusiv și a instituțiilor publice în cadrul consultărilor organizate de Ministerul Muncii și Protecției Sociale la datele de 7 și 8 decembrie 2021.

Un prim impediment în obținerea dreptului de desfășurare a activității de către agențiile private îl constituie supradocumentarea. În cursul implementării prevederilor ce țin de obținerea licenței s-a constatat că legea dublează unele prevederi ce țin de prezentarea actelor, cu precădere în cadrul procedurii de verificare prealabilă.

Conform prevederilor actuale, agențiile private sunt obligate să prezinte actele obținute în cadrul procedurii de verificare prealabilă la organul de licențiere și la ANOFM.

Însă, subliniem că prezentarea acestor acte la ANOFM nu are o finalitate, fiind o cerință suplimentară care îngreunează activitatea atât a agențiilor private, cât și a instituțiilor publice (ANOFM).

Reieșind din acest fapt, considerăm inutilă prezentarea acestor acte ANOFM a cărei mandat constituie coordonarea actelor ce vizează procedurile de intermediere a muncii, dar nu de constatare a legalității activității beneficiarului străin. Drept urmare, prezentarea acestor acte este un pas adițional care nu contribuie la asigurarea respectării condițiilor de licențiere.

Se constată necesitatea modificării prevederilor ce țin de realizarea controlului în cadrul procedurii de eliberare a licenței. În lumina ultimelor modificări operate la Codul Contravențional, se propune excluderea competenței Centrului de Combatere a Traficului de Persoane de a participa la controlul agențiilor private în cadrul procedurii de obținere a licenței.

În același timp, urmare a implementării cadrului normativ, s-a constatat că acesta nu conține prevederi ce ar permite colaborarea agențiilor private cu beneficiarii străini în calitate de angajatori direcți. Impedimentul se creează la etapa de documentare, întrucât legislația prevede că în vederea stabilirii relației de colaborare cu un beneficiar străin agenția privată este obligată să prezinte actul permisiv sau licența beneficiarului străin.

În vederea eliminării barierelor care împiedică agențiile private să desfășoare activitatea cu beneficiarii străini în calitate de angajatori direcți, s-a considerat oportună eliminarea prezentării unor acte permissive în cazul în care legislația statelor în care își desfășoară activitatea beneficiarii străini nu reglementează aceste acte. Agențiile private vor declara pe propria răspundere lipsa actelor permissive.

9. Existența unor bariere la înregistrarea beneficiarului străin în calitate de angajator direct.

O altă problemă se referă la prevederile ce țin de temeiurile de suspendare a licenței, ceea ce afectează intenția Agențiilor private de a activa în condițiile legii.

Agențiile private au constatat că temeiurile pentru suspendarea licenței la moment sunt interpretabile și acest fapt duce la perturbarea activității acestora. Astfel se propune, formularea concisă a temeiurilor de suspendare a licenței, precum și stabilirea cazurilor în care aceasta poate fi suspendată cu sau fără hotărârea instanței de judecată. Modificările sunt realizate în conformitate cu art.10 al Legii nr.160/2011 și art.17 al Legii nr.235/ 2006.

Totodată, se propune clarificarea aspectului ce ține de apostilarea și legalizarea actelor emise în străinătate. Astfel, se propune reglementarea expresă a actelor care se vor supune legalizării notariale.

Prevederile vor fi aplicabile agențiilor private de plasare în străinătate a forței de muncă (în prezent peste 90 de agenții), agenților economici care vor dori să înregistreze o agenție privată, intermediarilor nelicențiați, precum și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă în străinătate.

Menționăm că la elaborarea propunerilor de modificare a procedurii de licențiere s-a decis asupra simplificării procedurii în detrimentul eliminării licenței, întrucât riscurile excluderii licenței sunt majore.

Reieșind din practica internațională, dar și Convenția ILO nr.181 cu privire la agențiile private, se atestă necesitatea reglementării prin licențiere a agențiilor private atunci când:

- a) țările de origine atestă un flux sporit de migrație;
- b) nu este fortificat sistemul de control al activității.

Întrucât, la moment competențele Inspectoratului de Stat al Muncii nu sunt fortificate, organul responsabil de control al activității agențiilor private, considerăm inoportună eliminarea licenței care este un instrument de asigurare a legalității activității.

În lipsa unui mecanism fortificat de prevenție și control, eliminarea procedurii de licențiere a activității agențiilor private, va duce la sporirea activității ilegale și incompetența autorităților de a gestiona acest sector.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Constatăm că cauza primară, care a stat la formarea problemei sunt:

- condițiile restrictive de a beneficia de ajutor de șomaj și statut de șomer pentru unele categorii de persoane, inclusiv persoane cu dizabilități, stabilite de Legea nr.105/ 2018 și număr de personal insuficient de a administra bine măsurile de ocupare a forței de muncă (formarea profesională, în mod special). Un impediment în acordarea ajutorului de șomaj a constituit faptul că, conform prevederilor actuale ale Legii, în perioada anului 2020 un număr impunător de persoane care și-au pierdut locul de muncă ca urmare a pandemiei Covid-19 și au rămas fără careva venituri, nu au putut beneficia de ajutor de șomaj la data înregistrării;
- lacune ale legislației privind reglementarea procesului de recunoaștere a competențelor și aptitudinilor obținute de către șomeri în contexte de educație non-formală și informală, întrucât la momentul intrării în vigoare a Legii nr.105/ 2018, procesul de recunoaștere a competențelor obținute prin educație non-formală și informală în cadrul mai multor centre de excelențe nu era suficient regelemnat prin cadrul normativ al Ministerului Educației și Cercetării, ceea ce a tergiversat recunoașterea competențelor non-formale, inclusiv pentru șomeri. În acest context, în anul 2021 ANOFM a pilotat mecanismul dat de comun cu centrul de excelență în construcții și a finanțat recunoașterea competențelor non formale pentru 27 șomeri, cu elaborarea unei proceduri, care va fi aprobată de Guvern, în temeiul normei propuse de proiect la Legea nr.105/2018;
- impedimente în organizarea și derularea măsurii de formare profesională a șomerilor, dat fiind complexitatea acesteia (achiziții publice, compensare transport, cazare pentru șomeri, acorarea bursei, etc). Astfel, din cauza unui număr insuficient de persoane și lacune în alte

- acte normative (ex: imposibilitatea prezentării contractelor de locațiune), ANOFM poate organiza un număr redus de cursuri de formare profesională pentru șomeri. De asemenea, a devenit neaplicabilă prevederea privind compensarea cheltuielilor de transport, ținându-se cont de prevederile noi ale art. 20 al Legii nr.105/ 2018 (excluderea înregistrării conform domiciliului). Spre exemplu, șomerul are domiciliul în or. Donușeni, iar locul de trai în Chișinău și solicită măsura de formare profesională în or. Chișinău. În acest caz dispăre necesitatea compensării cheltuielilor de transport și cazare, iar majorarea bursei acordate șomerului implicat în formare profesională de la 15% la 45% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent va stimula acceptarea de către șomeri a unui curs de formare profesională;
- condiții birocratice de acordare a subvenției pentru angajarea șomerilor ce demotivează angajatorii de a aplica la măsura de subvenționare a locurilor de muncă, inclusiv favorizează situații de abuz. Angajarea șomerului ca urmare a subvenționării pentru o perioadă de timp de 18 luni pare să fie exagerată, conform opiniei angajatorilor și îi demotivează să aplice la măsură;
 - cuantumul mic al subvenției pentru inițierea de către șomeri a afacerilor proprii limitează accesul șomerilor și angajatorilor la această măsură. Cauza care a condiționat apariția problemei, vizează faptul că potrivit cheltuielilor preconizate în proiectele depuse suma compensării oferite de ANOFM este una mică în raport cu valoarea totală a proiectelor;
 - reglementările actuale ce țin de procedura de obținere a licenței și reglementările ambigue cu privire la suspendarea licenței, legalizare a actelor, duc la împovărarea activității agențiilor private și reticența de a legaliza activitatea de plasare în câmpul muncii în străinătate.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Legea nr.105/2018 s-a implementat gradual din 2019, 2021 fiind anul în care au fost implementate toate măsurile active de ocupare a forței de muncă prevăzute de lege. În această perioadă s-a constatat necesitatea revizuirii unor măsuri active cu scopul simplificării/revizuirii procedurii de acordare a acestora și, respectiv, sporirii accesului beneficiarilor finali la aceste măsuri, precum sînt șomerii și angajatorii.

Odată cu eliminarea criteriului de acordare a statutului de șomer condiționat de înregistrarea la subdiviziunea teritorială conform domiciliului, impactul unor măsuri este minimal. Spre exemplu, acoperirea cheltuielilor de cazare și transport în cadrul măsurii de formare profesională a șomerilor, precum și stimularea mobilității forței de muncă.

Dat fiind migrația internă sporită a forței de muncă (din localitățile rurale spre cele urbane), mulți șomeri solicită indemnizație de încadrare pentru stimularea mobilității forței de muncă, avînd domiciliu într-o regiune rurală, dar fiind înregistrați cu statut de șomer la subdiviziunea teritorială din mun Chișinău unde are locul de trai. În acest context, nu are loc stimularea mobilității forței de muncă (persoana rămîne cu locul de trai la Chișinău), iar indemnizația se acordă conform normei legale. Dacă, norma legală nu va fi revizuită, se vor cheltui mijloacele financiare bugetare fără a produce un impact scontat.

În același context, acoperirea cheltuielilor de cazare în cazul urmăririi unui curs de formare profesională de către șomer a fost necesară pînă acum, deoarece persoana temporar era nevoită să-și schimbe locul de trai pe perioada instruirii. Această necesitate a dispărut odată cu eliminarea criteriului de acordare a statutului de șomer condiționat de înregistrarea la subdiviziunea teritorială conform domiciliului, care a contribuit la situația că majoritatea șomerilor locuiesc în mun. Chișinău unde sînt concentrate majoritatea furnizorilor de formare profesională.

Măsurile de formare profesională prin cursuri; instruire la locul de muncă în cadrul unității și stagiul profesional prevăd acordarea pe parcursul instruirii unei burse lunare neimpozabile, în cuantum de 15% din salariul mediu lunar pe economie pentru anul precedent (1193 lei).

Așadar, luînd în considerație că șomerii sînt persoane fără surse de venit, aceștia deseori, refuză un curs de formare profesională în favoarea unui loc de muncă informal.

În cazul în care nu se va face intervenție va avea loc utilizarea inefficientă a mijloacelor financiare destinate acestei măsuri, dar și cererea pentru măsura de formare profesională va scădea și mai mult, deoarece, șomerii beneficiari de această măsură sînt persoane adulte fără un venit și nu pot să-și permită mult timp să existe fără un loc de muncă, acceptînd locuri de muncă informale, astfel, contribuind la creșterea muncii informale.

Au fost înregistrate cazuri cînd persoanele care au rămas fără un loc de muncă urmare a reducerii de personal, avînd un stagiu de cotizare, nu au putut beneficia de ajutor de șomaj și statut de șomer, conform condițiilor prevăzute de Legea vizată, fapt care constituie o discriminare. Lipsă de intervenție ar putea contribui la acceptarea de către acestea a muncii informale și să nu fie susținute de ANOFM.

În procesul de acordare a subvențiilor pentru angajarea persoanelor vulnerabile, s-a constatat că în mare parte angajatorii sunt demotivați să aplice la aceste măsuri. O primă cauză ar fi obligativitatea de a angaja și menține raporturile de muncă cu aceste categorii de persoane pe un termen de 18 luni, care este considerată de către angajatori exagerată.

Fără o intervenție în direcția măsurilor de subvenționare a angajatorilor va spori numărul șomerilor de lungă durată din categoria celor vulnerabili, respectiv șansele de integrare a acestora în cîmpul muncii vor fi reduse, pe de o parte, iar, pe de altă parte, va rămînea nevalorificat bugetul alocat pentru măsurile de subvenționare a angajării persoanelor vulnerabile.

De asemenea, avînd în vedere și impactul produs de Covid-19 în anul 2020, se consideră necesar de a îmbunătăți măsurile de subvenționare, acestea fiind un instrument de suport pentru integrarea în cîmpul muncii a șomerilor.

Legea vizată, în special art.35, prevede finanțarea de către ANOFM a costului recunoașterii competențelor șomerilor obținute în contexte non formale, neexistînd un mecanism dedicat, dat fiind faptul că procedura de recunoaștere a competențelor obținute în contexte non formale nu a fost suficient de bine determinată de Ministerul Educației și Cercetării și aplicată de centrele de excelență. Din aceste considerente, pînă în prezent nu au fost finanțate astfel de costuri pentru șomeri. Lipsa unei intervenții în acest context va contribui la nevalorificarea potențialului forței de muncă în condițiile unui deficit de forță de muncă.

Conform datelor oferite de ANOFM tot mai mulți șomeri posedă aptitudini și cunoștințe în diverse domenii ca inginerie, construcții, agricultură, irigare, asistență medicală, asistență socială, servicii de îngrijire etc. obținute în străinătate și relevante cerințelor pieței muncii autohtone, ne avînd un certificat de calificare.

În anul 2021 a început implementarea a 2 măsuri de subvenționare de creare a locurilor de muncă: susținerea afacerilor inițiate de șomeri și proiectelor de inițiative locale. Pînă în prezent au fost finanțate 5 afaceri inițiate de șomeri și 3 afaceri ale angajatorilor care au creat locuri de muncă în mediul rural și au angajat șomeri la aceste locuri de muncă. Observăm cererea scăzută din partea beneficiarilor potențiali, unul din motivele fiind cuantumul mic al subvenției (79530 lei), precum și lipsa mijloacelor proprii pentru confinațare. În lipsa intervențiilor angajatorii și șomerii nu vor aplica la măsura dată, ceea ce va contribui la ratarea oportunității de a beneficia de sprijin din partea ANOFM pentru crearea locurilor de muncă noi în mediul rural și integrarea șomerilor în cîmpul muncii.

Cu referire la activitatea agențiilor private constatăm că rata agențiilor private înregistrate nu a crescut semnificativ, iar numărul de agenții private cărora le-a fost retrasă sau suspendată licența își menține dinamica. Astfel, ipoteza conform căruia se necesită intervenție la nivel legislativ este justificată.

Menționăm că, la moment sunt 106 de agenții private, dintre care 87 plasează în străinătate, ceea ce se echivalează cu numărul de agenții private ce s-au înregistrat în perioada 2018-2020.

Totodată, se atestă un număr mai mare de agenții cărora le-a fost retrasă licența, 8 agenții, și suspendată 1 agenție.

Se consideră că, lipsa unei intervenții pe viitor va duce la sporirea numărului de agenții

care vor întâmpina dificultăți de aplicare a cadrului legislativ, ceea ce va contribui la practicarea activității ilegale și, respectiv, riscul prestării serviciilor de recrutare în afară legii, asociate cu trafic de ființe umane și exploatare prin muncă.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

La momentul actual, accesul la serviciile și măsurile de ocupare a forței de muncă, precum și activitatea agenților private este reglementată prin Legea nr.105/ 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj și Hotărârea Guvernului nr.1276/ 2018 cu privire la accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă.

Printre carențele actelor normative pot fi menționate: tratarea diferențiată a șomerilor, reieșind din motivul șomajului (*de exemplu:* persoane care au intrat în șomaj, urmare a reducerii statelor de personal); complexitatea măsurii de formare profesională a șomerilor (acordarea bursei, compensarea cheltuielilor de transport și compensarea cheltuielilor de cazare în lipsa unui contract de locațiune); lipsa reglementărilor clare ce țin de procedura de recunoaștere a competenelor profesionale a șomerilor obținute informal sau non-formal; termen lung pentru menținerea locului de muncă subvenționat; cuantumul mic și neatractiv a subvenției pentru inițierea afaceri proprii de către șomeri; mecanism birocratizat de depunerea actelor pentru obținerea licenței de activitate de către agențiile private).

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

1. sporirea în anul 2022 a accesului la serviciile de ocupare și ajutor de șomaj pentru circa 30 mii de șomeri.
2. sporirea în anul 2022 a accesului pe piața muncii pentru circa 500 de șomeri vulnerabili pe piața muncii.
3. dublarea în anul 2022 a numărului de locuri de muncă noi create, comparativ cu anul 2021, prin creșterea numărului de beneficiari de subvenții pentru inițierea unei afaceri și inițiative locale, precum și angajează șomeri la aceste afaceri.
4. sporirea cu 10% anual a numărului de agenții private licențiate.
5. reducerea cu 10% a numărului de agenții cărora licența le-a fost suspendată sau retrasă pentru nerespectarea prevederilor legale.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Lipsa de intervenție va contribui la:

- ineficiența ANOFM ca instituție responsabilă de integrare pe piața muncii a șomerilor, persoanelor cu dizabilități;
- încălcarea drepturilor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă la protecție socială;
- nevalorificarea oportunităților de sprijin oferite de ANOFM pentru sporirea cererii de forță de muncă;
- nevalorificarea potențialului uman și creșterea continue a fenomenului de migrație externă cu scop de muncă;
- utilizarea ineficientă a mijloacelor financiare alocate pentru politica de măsuri active;
- agențiile private vor fi descurajate în a legaliza activitatea, iar rata agențiilor ce nu își desfășoară activitatea cu respectarea legislației va fi în creștere;
- menținerea riscului de trafic de persoane cu scop de exploatare prin muncă.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țin seama de cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul de modificare a unor acte normative prevede amendamente la Legea nr.105/2018

și Codul Fiscal nr.1163/ 1997. Astfel, prin prezentul proiect se propune introducerea următoarelor prevederi:

- modificări în criteriile de obținere a statutului de șomer, fiind excluse unele condiții care limitează dreptul persoanelor de a se înregistra cu statut de șomer, precum sunt recomandările de muncă pentru persoanele cu dizabilități;

- art.16 alineatul (3) care se referă la registrul evidenței locurilor de muncă a fost expus cu un nou conținut fiind stipulat că informațiile privind locurile de muncă vacante se vor plasa pe Portalul de angajare www.angajat.md, gestionat de Agenția Națională. Portalul respectiv, în prezent permite în mod destul de accesibil nu doar stocarea și utilizarea pe larg a informației electronice dar, și înțâietatea și transparența acestor informații pentru publicul larg;

- substituirea textului „tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 24 de ani: din familii defavorizate, orfani, rămași fără îngrijirea părinților, aflați sub tutelă sau curatelă” cu textul „tineri cu vârsta cuprinsă între 16 și 18 ani rămași fără ocrotirea părintească” prevăzut de Legea nr.140/ 2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situație de risc și a copiilor separați de părinți, cu scopul reglementării explicite a categoriilor de persoane angajarea cărora se subvenționează de către ANOFM;

- majorarea cuantumului bursei pentru măsura de formare profesională de la 15% la 45% din salariul mediu pe economie pentru anul precedent, proporțional frecvenței la instruire, în scopul motivării șomerilor de a se încadra în această măsură, care are drept scop creșterea competențelor acestora, conform necesităților pieței muncii. În prezent, bugetul alocat acestei măsuri este utilizat la 69%, în timp ce se atestă deficit de forță de muncă calificată. Așadar, se propune abrogarea prevederilor ce țin de acoperirea cheltuielilor pentru cazare și transport în cadrul formării profesionale, iar mijloacele financiare planificate actualmente pentru acoperirea cheltuielilor de cazare și transport să fie direcționate spre majorarea cuantumului bursei de formare profesională. Majorarea bursei de la 15% la 45% din salariul mediu pe economie pentru anul precedent va necesita, suplimentar la 11,2 mil. lei prevăzute în bugetul de stat pentru anul 2022 pentru achitarea bursei, încă 13 mil lei. Necatînd la diferența respectivă, majorarea bursei se va încadra în bugetul aprobat pentru anul 2022 pentru această măsură, dat fiind că în anul 2021 executarea bugetului pentru măsura respectivă a constituit în mediu circa 69%. Pentru anul 2022 în bugetul de stat pentru măsura de formare profesională a șomerilor sunt planificate circa 30,6 mil lei, comparativ cu 23,4 mil pentru anul 2021. În context, implementarea normei propuse se va încadra în bugetul planificat pentru anul 2022;

- termenul prevăzut la art.36 privind obligativitatea păstrării raporturilor de muncă cu persoana angajată urmare a încheierii perioadei de primire a subvenției se reduce de la 12 luni la 6 luni;

- extinderea categoriilor de beneficiari pentru măsura de subvenționare prevăzută la art.36;

- revizuirea condiției de restituire a subvenției de către angajatori care angajează șomeri conform art.36;

- termenul de angajare a șomerului și păstrarea locului de muncă de către angajatori în cadrul măsurii de subvenționare a creării și/ sau adaptării locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități (art.38 a Legii), v-a constitui 12 luni și nu 18 cum este conform redacției actuale;

- revizuirea termenului de restituire a subvenției de către angajator în cazul subvenționării creării/adaptării locului de muncă și crearea afacerii proprii care va constitui de la 7 pînă la 12 luni și nu cum este conform redacției actuale de la 10 pînă la 18 luni, în dependență de ziua lichidării locului de muncă creat sau adaptat din contul subvenției acordate. Considerăm că revizuirea termenului de restituire a subvenției în caz de lichidare a locului de muncă adaptat va spori atractivitatea acestei măsuri în rîndul angajatorilor;

- se propun completări privitor la modul de certificare a cunoștințelor dobîndite în contexte de educație non-formală și informală în rîndul șomerilor. Se propune ca acest lucru să fie stipulat într-o procedură separată. Procedura va conține reglementări privitor la modul de finanțare de către ANOFM a cheltuielilor privind recunoașterea competențelor obținute de

către șomeri în contexte de educație non-formală și informală. Această va contribui la asigurarea implementării în practică a recunoașterii competențelor șomerilor obținute în contexte de educație non-formală și informală și, respectiv, va spori posibilitățile de integrare a șomerilor în câmpul muncii;

- s-au introdus modificări la modul de subvenționare a afacerii proprii/ inițiative locale. Crescând quantumul subvenției în cazul subvenționării afacerilor proprii și proiectelor de inițiative locale, va crește atractivitatea măsurii în rândul angajatorilor și, respectiv, va crește numărul locurilor de muncă noi create în mediul rural;

- s-a propus modificarea regimului fiscal al indemnizațiilor prevăzute la măsura de stimulare a ocupării forței de muncă drept surse de venit neimpozitabile. Așadar, întru stabilirea regimului fiscal al indemnizațiilor unice de încadrare în câmpul muncii au fost aduse propuneri de completare a art.20 din Codului fiscal al Republicii Moldova nr.1163/ 1997;

- expunerea în redacție nouă a prevederilor ce țin de stabilirea dreptului la ajutor de șomaj, termenele și condițiile de stabilire, precum și suspendarea și restabilirea cu scopul eliminării elementului discriminatoriu față de persoanele care primesc indemnizații la eliberare din serviciu, precum și sporirea protecției sociale a șomerilor. În rezultat, va fi eliminată prevederea considerată discriminatorie în raport cu unele categorii de persoane;

- în vederea eficientizării prevederilor ce țin de activitatea agențiilor private se propune realizarea unor modificări de ordin tehnic, redacțional la articolele 3, 10 alineatul (5) litera n), 54 alineatul (1) litera a) și 59. Aceste modificări sunt realizate în vederea unificării terminologiei utilizate în textul legii;

- se propun modificări ce țin de ajustarea unor proceduri ce țin de obținerea licenței pentru activitatea de plasare în străinătate a lucrătorilor emigranți.

Astfel, la articolul 58 alin (2) lit. d) se propune excluderea obligativității prezentării actelor obținute în cadrul verificării prealabile la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă.

Întrucât, actele sunt necesare în vederea obținerii licenței de activitate, se consideră oportună eliminarea obligativității prezentării acestora la Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă.

Concomitent, se propune clarificarea aspectului ce ține de apostilarea și legalizarea actelor emise în străinătate. Astfel, se propune reglementarea expresă a actelor care se vor supune legalizării notariale. În acest sens se propune modificarea art.58 alin. (4) lit. b) și c).

În vederea ajustării legislației naționale la cerințele internaționale cu privire la licențiere, dar și simplificarea procedurii de depunere a actelor cu scopul obținerii licenței se propune completarea art.58 alin. (4) cu literele c¹) și c²) care urmează să excludă obligativitatea agențiilor private de a prezenta la organul de licențiere actul permisiv/ licența beneficiarului străin în cazurile în care beneficiarul străin este angajator direct sau în țara de destinație nu este reglementat un astfel de act permisiv. Lipsa reglementărilor cu privire la actele permissive în țările de destinație se declară de agenția privată pe propria răspundere. Totodată, la art.58 alin. (5) se propune excluderea Centrului de Combateră a Traficului de Ființe Umane ca parte a controlului în cadrul procedurii de eliberare a licenței, întrucât conform Codului Contravențional 218/2008 art. 400, nu deține o astfel de competență. Alin. (5) a fost ajustat în conformitate cu art.19¹ al Legii nr.131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Se propune redarea în redacție nouă a art.59 suspendarea licenței pentru activitatea legată de plasarea în câmpul muncii în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova în străinătate. Modificările propuse au drept scop elucidarea temerilor pentru suspendarea licenței, dar și a cazurilor în care licența poate fi retrasă cu sau fără hotărârea instanței de judecată. Modificările sunt realizate în conformitate cu art.10 al Legii nr.160/2011 și art.17 al Legii nr.235/2006.

Modificările ce vizează art. 63¹ și 63² sunt realizate în vederea redării coerente a aspectelor ce țin de evidența lucrătorilor emigranți, precum și modalitatea de păstrare a registrelor electronice.

<p>c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare</p> <p>Nu există alte opțiuni, deoarece îmbunătățirea accesului la măsurile de ocupare poate fi realizată doar cu condiția modificării cadrului legal. Mai mult, neintervenția de moment ar putea avea un impact negativ asupra:</p> <ul style="list-style-type: none"> - șomerilor și angajatorilor ca beneficiari de măsuri active; - utilizării eficiente a mijloacelor finanare alocate pentru politica de măsuri active; - activității agențiilor private și procesului de recrutare în scop de muncă peste hotare.
<p>4. Analiza impacturilor opțiunilor</p>
<p>a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate</p> <p>Efecetele negative ale stării actuale sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - bariere la accesul măsurilor de ocupare a forței de muncă de către șomeri și angajatori; - creșterea numărului șomerilor în evidența ANOFM, inclusiv din categoria celor care necesită suport suplimentar pe piața muncii, în contextul în care nu vor fi ajustate mecanismele stimulatorii de suport și motivare a angajatorilor de a angaja șomeri; - creșterea numărului de intermediari nelicențiați; - creșterea numărului de agenții private sancționate, inclusiv prin suspendarea sau retragerea licenței; - realizarea intermedierei a muncii în străinătate în condiții nesigure.
<p>b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea</p> <p>Economic</p> <p><i>Costurile desfășurării afacerilor (+1)</i> modificările în cauză nu vor avea un impact negativ asupra costurilor afacerilor, întrucât nu se introduc norme care ar genera astfel de costuri pentru agențiile private.</p> <p><i>Povara administrativă (+2)</i>, întrucât au fost eliminate procedurile birocratice.</p> <p><i>Competitivitatea afacerilor (+1)</i> va crește datorită sporirii predictibilității normelor.</p> <p><i>Activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii se estimează a fi (+1)</i>, întrucât se va crea condiții de dezvoltare a agențiilor private care la moment nu își desfășoară activitatea datorită procedurii birocratice sau nu activează conform prevederilor legale.</p> <p><i>Alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori (+1)</i>, drept urmare a responsabilizării agențiilor de ocupare, crearea unui mediu competitiv, se estimează inclusiv și sporirea calității serviciilor de intermediere a muncii.</p> <p><i>Bunăstarea gospodăriilor casnice și cetățenilor (+3)</i> din perspectiva faptului că inițiativa legislativă este orientată spre sporirea respectării drepturilor persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, considerăm că adoptarea acesteia va avea un impact direct asupra bunăstării cetățenilor.</p> <p>Totodată, va contribui la sporirea șanselor de ocupare a unui loc de muncă prin certificarea cunoștințelor obținute în context nonformal sau informal, va spori accesul echitabil a șomerilor la protecție socială.</p> <p><i>Situația social – economică în anumite regiuni (+2)</i>, aprobarea modificărilor propuse ar permite crearea oportunităților noi de ocupare în localitățile rurale.</p> <p>Social</p> <p><i>Gradul de ocupare a forței de muncă (+3)</i>, prin majorarea subvențiilor acordate persoanelor din categoriile vulnerabile, va spori gradul de integrare a acestora pe piața muncii.</p> <p><i>Formarea profesională (+2)</i>, cu siguranță criteriul este la impact pozitiv ținând cont de reglementările propuse, care vor contribui la sporirea accesului șomerilor la măsura de formare profesională, dat fiind faptul că aceasta va deveni mai atractivă (majorarea bursei de formare</p>

profesională).

Nivelul și calitatea educației populației (+2), scopul prezentului proiect de lege constă inclusiv în ridicarea nivelului competențelor obținute de șomeri atât prin educația formală, cât și neformală, inclusiv prin sprijinirea persoanelor prin formarea competențelor în domeniului antreprenoriatului.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu au fost analizate opțiuni alternative.

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Eșecul intervenției ar putea fi cauzat de următoarele riscuri:

- nesusținerea de către Ministerul Finanțelor a majorării subvențiilor acordate șomerilor, în temeiul Legii nr.105/ 2018;
- emigrarea continuă a forței de muncă și lipsa dorinței de a se integra pe piața muncii locale;
- intermediarii nelicențiați nu se vor responsabiliza și conforma prevederilor legale, iar modificările de procedură nu-i va motiva să-și legalizeze activitatea;
- agențiile private nu vor aplica noile prevederi în vederea conformării activității de intermediere.

Astfel, pentru a diminua efectele negative sau riscurile intervenției este necesară monitorizarea aplicării legislației, dar și întreprinderea acțiunilor de fortificare a capacităților autorităților publice implicate în proces. Totodată, menționăm importanța acordării suportului agențiilor private în aplicarea corectă a legislației.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

În urma intervenției legislative, agenții economici nu vor suporta costuri noi, care le-ar putea distorsiona activitatea, întrucât modificările țin de eliminarea barierilor legislative.

Se consideră că acest fapt, va avea direct impact pozitiv asupra concurenței loiale, și nu va crea careva distorsionări.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Opțiunea selectată este oportună, deoarece va contribui la atingerea obiectivelor stabilite, precum:

1. Sporirea în anul 2022 a accesului la serviciile de ocupare și ajutor de șomaj pentru circa 30 mii de șomeri. Urmare a revizuirii măsurilor active, acestea vor deveni mai accesibile pentru toți șomeri, inclusiv din grupurile vulnerabile, datorită faptului că:

- a fost majorată bursa de formare profesională;
- eliminate unele prevederi discriminatorii ce țin de acordarea ajutorului de șomaj;
- a fost majorat cuantumul subvenției acordate șomerilor care doresc să inițieze o afacere proprie, precum și revizuit modul de acordare a subvenției;

2. Sporirea în anul 2022 a accesului pe piața muncii pentru circa 500 de șomeri vulnerabili pe piața muncii. Urmare a revizuirii condițiilor de angajare a persoanelor subvenționate, se vor reduce cazurile de abuz și va crește cererea pentru măsura dată din partea angajatorilor.

3. Dublarea în anul 2022 a numărului de locuri de muncă noi create, comparativ cu anul 2021, prin creșterea numărului de beneficiari de subvenții pentru inițierea unei afaceri și

inițiative locale, precum și angajează șomeri la aceste afaceri. Urmare a majorării cuantumului subvenției de la 10 la 20 salarii medii pe economie în cazul afacerilor proprii și pentru susținerea proiectelor de inițiative locale elaborate de agenții economici din mediul rural, va crește numărul de beneficiari ai acestei măsuri.

4. sporirea numărului de agenții private licențiate cu 10%, prin faptul că urmare a aprobării acestor modificări mai multe agenții private vor fi motivate să își legalizeze activitatea;

5. descreșterea numărului de agenții cărora licența le-a fost suspendată sau retrasă pentru nerespectarea prevederilor legale cu 10%, prin faptul că a fost debirocratizată procedura de obținerea licenței de activitate de către agențiile private.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Modificările introduse prin prezentul proiect de lege vor genera necesitatea modificării altui act normativ care aplică prevederile Legii nr.105/ 2018, care vor avea drept scop aplicarea coerentă a cadrului normativ în domeniul ocupării forței de muncă. Astfel, reieșind din modificările înaintate, se propune ca Guvernul, în termen de 2 luni de la intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, să aducă în conformitate *Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă*.

În vederea respectării raționamentului general al Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj, reglementările ce vizează certificarea cunoștințelor și a competențelor dobîndite în context de educație nonformală și informală se va transpune prin intermediul unei proceduri standard aprobate de Guvern.

Totodată, menționăm că aprobarea și implementarea proiectului de lege pentru modificarea Legii nr.105/ 2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj nu va genera costuri suplimentare celor estimate și planificate în CBTM și bugetul de stat pe anul 2022 pentru implementarea Legii nr.105/2018. În cazul sporii numărului de solicitări de subvenții, dat fiind majorarea cuantumului acestora, vor fi înaintate propuneri la rectificarea bugetului de stat pentru anul 2022.

În contextul modificărilor propuse la activitatea agențiilor private se necesită a fi introduse amendamente la *Hotărârea de Guvern nr. 1276/2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă*, implicit Anexa nr.11² care prevede procedura de intermediere a muncii și angajare în străinătate a cetățenilor Republicii Moldova. În consecință, procedura va fi ajustată în vederea asigurării implementării corecte a Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj.

Denotăm faptul că modificările în cauză nu vor genera modificări instituționale sau de buget.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

În vederea asigurării implementării cu succes a intervenției legislative se propun următorii indicatori de performanță:

- numărul de persoane înregistrate cu statul de șomer, implicați în măsuri active;
- numărul de agenți economici care au beneficiat de subvenții pentru angajarea persoanelor care necesită suport suplimentar pe piața muncii și crearea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități;
- număr de locuri de muncă noi create;
- număr de șomeri care au obținut statut de persoana ocupată;
- număr de agenții private licențiate care activează legal;
- număr de agenții nelicențiate depistate;
- număr de licențe suspendate sau retrase.

c) Identificați peste cît timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Luînd în considerație că, intervenția legislativă va genera modificarea Hotărîrii de Guvern nr.1276/2018, impactul va fi resimțit de la 6 luni la un 1 an reieșind din indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea.

Totodată, impactul modificărilor vor fi estimate prin analiza anuală a indicatorilor de performanță.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți care sunt interesate de prezenta intervenție legislativă sunt:

- șomerii;
- angajatorii;
- agențiile private;
- autoritățile publice centrale de specialitate.

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Proiectul Hotărîrii de Guvern a fost elaborat de către Minister, în consultare cu părțile interesate și instituțiile cu competență în domeniu.

În temeiul art.20 al Legii nr.100/ 2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind intenția de elaborare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8545.

Totodată, în conformitate cu pct.11 alin. 2¹ lit. c) a Hotărîrii de Guvern Nr. 23/ 2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a expus spre expertizare Analiza impactului la proiectul Hotărîrii de Guvern în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, la data de 21.12.21. Conceptul a fost susținut cu recomandări care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului supus avizării inițiale.

În temeiul art.21 litera e) al Legii nr.100/ 2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind consultarea, avizarea publică, expertizare a actului normativ https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8816.

Drept urmare, proiectul elaborat a fost supus consultărilor, avizării publice, expertizare a proiectului, inclusiv și Analiza Impactului de Reglementare asupra proiectului. Astfel, informăm că în procesul de avizare au fost incluse toate părțile vizate, iar rezultatele acestora au fost incluse în sinteza divergențelor și argumentate corespunzător.

În conformitate cu pct.200-201 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 610/ 2018, proiectul, inclusiv analiza impactului de reglementare asupra proiectului a fost supus consultării, avizării publice, expertizării repetate. Anunțul privind consultarea, avizarea publică, expertizarea repetată a actului normativ a fost plasat pe https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/8955.

Concomitent, conform Hotărîrii Guvernului Nr. 23/ 2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, Ministerul Muncii și Protecției Sociale la data de 09.03.2022 a expus spre expertizare proiectul hotărîrii de Guvern în cadrul ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător.

Comentariile, obiecțiile și propunerile părților consultate, inclusiv ale autorităților publice au fost analizate și luate în considerație la îmbunătățirea proiectului și analizei impactului de reglementare. În rezultat, proiectul hotărîrii de Guvern a fost modificat, completat și îmbunătățit.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Proiectul a fost transmis spre coordonare următoarelor autorități publice - Ministerul Finanțelor, Ministerul Economiei, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale,

Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Justiției, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii, Ministerul Sănătății, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Mediului, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă, Inspectoratul de Stat al Muncii, Agenția Servicii Publice, Centrul de Combatere a Traficului de Persoane, Centrul Național Anticorupție.

Urmare a consultării, avizării publice, expertizării inițiale a actului normativ, au fost acceptate/ respinse următoarele propuneri/ obiecții ale instituțiilor:

Ministerul Finanțelor a propus pentru implementarea modificărilor propuse prin proiect de examinat implicațiile financiare la elaborarea Cadrului bugetar pe termen mediu (2023-2025), precum și a proiectului de buget pentru anul 2023 (*s-a acceptat*).

Ministerul Economiei a adus propuneri referitor la licența acordată pentru plasarea în câmpul muncii a cetățenilor în țară și/sau în străinătate din genurile de activitate supuse licențierii – (*s-a acceptat*). De asemenea, **nu a fost susținută** propunerea privind elaborarea unor criterii de selectare a agențiilor private care își desfășoară activitatea în corespundere cu legea 105/2018 și includerea acestora în legea. Criteriile de selectare a agențiilor private vor fi stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018.

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Apărării; Ministerul Culturii; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Mediului; Centrul de Combatere a Traficului de Persoane, Centrul Național Anticorupție – (*s-a acceptat*).

Ministerul Afacerilor Interne a propus lărgirea categoriilor care necesită suport suplimentar pe piața muncii prevăzuți la art.23, alin (3) al Legii nr.105/ 2018 – (*s-a acceptat*).

Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, reieșind din propunerile înaintate, menționăm că, **nu s-a acceptat** propunerea ce vizează transferul de competență privind implementarea politicii în domeniul migrației; obiecția referitor la subvenționarea angajatorilor publici pentru crearea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități, precum și obiecția expusă asupra art.58 alineatul (4) litera a) referitor la obligativitatea perfectării în limba de stat a acordurilor de colaborare încheiate cu beneficiarii străini; **parțial s-a acceptat** – propunerea ce vizează redacția art.17 alineatul (4) al Legii nr.105/ 2018; **s-a acceptat** propunerile expuse la articolele din lege ce prevăd acordarea ajutorului de șomaj, precum și substituirea conjuncției „și” prin disjuncția „sau” la art.59 alineatul (2) din Legea nr.105/ 2018.

Agenția Servicii Publice a propus corelarea termenilor ce țin de genul de activitate supus licențierii cu Legea nr.160/22.07.2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător (*s-a acceptat parțial*); **s-a acceptat** excluderea prevederii referitor la neachitarea anuală sau în termen a taxei pentru licența de activitate prevăzută de lege, precum și propunerile de completare la punctul 24 și 26 din proiectul supus avizării.

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova propunerea ce vizează reformularea noțiunii („contract de intermediere a muncii”) – (*nu s-a acceptat*). Totodată, **s-a acceptat** propunerea de a completa proiectul cu un nou punct referitor la Regimul fiscal al plăților pentru realizarea măsurilor de ocupare.

Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova a propus majorarea cuantumului subvenției acordate pentru angajatorii care crează și/sau adaptează locuri de muncă pentru persoane cu dizabilitate – *(nu s-a acceptat)*. Cît privește, propunerea la art.39 privind acordarea subvenției pentru inițierea unei afaceri care să nu depășească 20 salarii medii pe economie – *(s-a acceptat)*.

Asociația Agențiilor de Recrutare propunerea ce vizează aplicarea mecanismului de verificare interinstituțională a licenței – *nu se acceptă*. La propunerea vizată la art. 58, alineatul (4), litera c²), *s-a acceptat* declarația pe proprie răspundere. Inclusiv, reformularea la art.59, alin. 4) lit. d); stabilirea unui mecanism privind înregistrarea contractelor individuale de muncă în online, precum și completarea art. 63³ cu litera j) privind publicității false a locurilor de muncă în străinătate – *(s-a acceptat)*.

Ministerul Justiției propunerile de tehnică redacțională înaintate asupra proiectului avizat, propunerea privind indicarea temeiului legal și autoritatea competență pentru instituirea Comitetului de evaluare la nivel local; propunerea la art.59 privind excluderea prevederilor care reproduc prevederile din Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, inclusiv publicarea licențelor eliberate, suspendate sau retrase, precum și propunerea privind divizarea formelor de suspendare a licenței – *(s-au acceptat)*. Cît privește obiecția privitor la acordurile de colaborare încheiate în limba de stat – *s-a acceptat parțial*. Referitor la obiecția privind excluderea termenului de memorandum; expunerea în redacție nouă a alineatului (1) din art.41 – *(nu s-au acceptat)*. Referitor la propunerea privind examinarea oportunității de largirea cerului de subiecți care pot beneficia de servicii sociale de angajare asistată – *(s-a acceptat parțial)*.

Grupul de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător urmare a ședinței Grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, la data de 21.12.21, conceptul a fost susținut cu recomandări care au fost luate în considerare la definitivarea proiectului supus avizării inițiale.

Urmare a consultării, avizării publice, expertizării repetate a actului normativ, au fost acceptate/ respinse următoarele propuneri/ obiecții ale instituțiilor:

Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Economiei; Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Afacerilor Interne; Ministerul Apărării; Ministerul Culturii; Ministerul Sănătății; Ministerul Educației și Cercetării; Ministerul Mediului; Centrul de Combatare a Traficului de Persoane, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare; Agenția Servicii Publice, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova, Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, Centrul Național Anticorupție – *propunerile s-au acceptat*.

Ministerul Finanțelor referitor la obiecția privind acordarea ajutorului de șomaj, excluderea prevederii referitor la angajatorii care au datorii față de bugetul public național; completarea articolul 21, alineatul (1) – *nu s-au acceptat*. Propunerile ce vizează art.23 și 41 alineatul (1) din Lege, cît și mijloacele financiare pentru formarea profesională, inclusiv la Codul Fiscal – *(s-au acceptat)*.

Ministerul Justiției – referitor la propunerile de ordin tehnico-legislativ – *s-au acceptat*. Cît privește propunerea ce vizează angajarea asistată a persoanelor eliberate din locurile de

detenție și subiecții probațiunii – *nu s-au acceptat*.

Totodată, urmare a ședinței Grupului de lucru privind Reglementarea Activității de Întreprinzător, la data de 09.03.2022, au fost înaintate propuneri privind revizuirea punctului 6 din proiect privitor la furnizorii de servicii care pot fi contractați de ANOFM – *(s-a acceptat)*. Propunerea privind stabilirea anumitor cerințe pentru previzibilitatea efectuării procedurii de verificare prealabilă a beneficiarului străin – *(nu se acceptă)*. Propunerea referitor la excluderea Agenției Naționale drept instituție care stabilește cerințele de prezentare a rapoartelor de activitate, și includerea în proiect norme privind forma și termenii de prezentare a rapoartelor de activitate privind plasarea lucrătorilor emigranți în străinătate prezentate de agențiile private – *(nu s-au acceptat)*.

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	+1		
povara administrativă	+2		
fluxurile comerciale și investiționale	-		
competitivitatea afacerilor	+1		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	+1		
concurența pe piață	+1		
activitatea de inovare și cercetare	-		
veniturile și cheltuielile publice	-		
cadrul instituțional al autorităților publice	-		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	+1		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+3		
situația social-economică în anumite regiuni	-		
situația macroeconomică	-		
alte aspecte economice	-		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	+3		
nivelul de salarizare	-		
condițiile și organizarea muncii	-		
sănătatea și securitatea muncii	-		
formarea profesională	+2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	-		
nivelul veniturilor populației	-		
nivelul sărăciei	-		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	-		
diversitatea culturală și lingvistică	-		
partidele politice și organizațiile civice	-		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	-		

modul sănătos de viață al populației	-		
nivelul criminalității și securității publice	-		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	-		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	-		
accesul și calitatea serviciilor medicale	-		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	-		
nivelul și calitatea educației populației	+2		
conservarea patrimoniului cultural	-		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	-		
accesul și participarea populației în activități sportive	-		
discriminarea	-		
alte aspecte sociale	-		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	-		
calitatea aerului	-		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	-		
biodiversitatea	-		
flora	-		
fauna	-		
peisajele naturale	-		
starea și resursele solului	-		
producerea și reciclarea deșeurilor	-		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	-		
consumul și producția durabilă	-		
intensitatea energetică	-		
eficiența și performanța energetică	-		
bunăstarea animalelor	-		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	-		
utilizarea terenurilor	-		
alte aspecte de mediu	-		
<p><i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i></p>			
Anexe			
Proiectul Hotărârii de Guvern; Nota informativă.			